

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorvm

VD16 B 5530

Qvaestio V. An licitum sit vti maleficijs ad finem boni: vt, ad curandum infirmitatem, aut ad arcendum pluuiam, & tempestates?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

quarto die magi incisiones faciendo, & veneficijs incantando, ventum Theti & Nereïdibus sacrificando, tempestatem compescuerunt, siue eadem tempestas aliter cessauit. Ex dictis constat, legem prædictam nihil à ratione & Theologorum doctrina alienum includere.

QVAESTIO V.

An licitum sit vti maleficijs ad finem boni: vt, ad curandum infirmitatem, aut ad arcendum pluuiam, & tempestates?

PRO parte affirmante facit textus in hac L. Vnde eruitur, quod incantationes ad finem boni liceant, & non puniantur, vt communiter Iurisperiti in hac L. sentiunt. Bartolus, Salycetus, Godefridus, Azo, & alij alibi. Angel. tamen in hac L. sentit incantationes etiam ad finem boni illicitas, nisi fiant virtute diuina. Apostilla ad Salycetum in d. L. notat, etiam de iure ciuili prohibitas incantationes ad finem boni: vt pro inueniendo thesiuro L. vnica, de Thesaur. C. lib. 10. Petrus Gregor. Tholosan. lib. 34. c. 18. in fine Syntagm. iuris vniuersi dicit, iure ciuili hanc magiam, quæ fit ad finem boni, etiam improbatam à Leone Cæsare, qui hac de re edidit Constitutionem 65.

Prima Conclusio. *In dicta L. Eorum to-
lerantur, & non puniuntur incantationes,
quādo fiunt ad bonum finem: ut, ad sanan-
dum infirmum, aut ad repellendum tem-
pestates.*

HAEC est communissima Iurisperitorum
sententia. Bartolus, Salycet. Godefri-
dus Azo in d. L. Grilland. lib. 2. de Sorti-
leg. quæst. 6. num. 20. Hostiens. in summa de
magistris. §. Quam scientiam. Troilus Malue-
tius in Tract. de sortibus, à num. 13. & alij alibi.
Nec mirum. Cū enim L. ciuilis pacem & bo-
num tantum externum quærat, non ita atten-
dit ad ea, quæ conscientiam concernunt: quia
tamen tolerat, & non punit, non ideo appro-
bat, tanquam rectè facta: exempla in alijs ha-
bemus: de lege ciuili licitum est marito vxor-
em in adulterio depræhensam occidere, nec
punitur. L. Gracchus. C. ad Legem Iuliam de
adult. & L. Marito. ff. eod. tit. Sic etiam iure ci-
uili non punitur in emptione & venditione
infra medietatem iusti pretij decipiens. L. 2. C.
de rescind. vendit.

Secunda Conclusio. *Non est licitum in
foro conscientia, secundum legem diuinam
& canonicam, uti magicis artibus & in-
cantationibus, etiam ad finem bonum.*

IN

IN hac Conclusionē Theologi, Canonistæ & Iurisperiti consentiunt. Probatur Conclusio, Leuit. 19. Non declinetis ad magos, nec ab Ariolis aliquid sciscitemini. Et cap. 20. Anima quæ declinauerit ad magos & Ariolos, & fornicata fuerit cum eis, ponam faciem meam contra eam, & interficiam eam de medio populi, &c. & in iure canonico, 26. q. 5. can. Nec mirum. Vbi post multas enumeratas superstitiones, sic dicitur: Ad hæc omnia supradicta pertinet ligaturæ execrabilium remediorum, quæ ars non commendat medicorum, seu in præcantationibus, seu in characteribus suspendendis, atq; ligandis, in quibus ars Dæmonum ex quadam pestifera societate hominum & malorum Angelorum exorta. Vnde hæc cuncta vitanda sunt Christiano, & omni penitus execratione repudianda atq; damnanda. Et in cap. Admoneant, eadem causa q. 2. in cap. Ex tuarum, de Sorcileg. Et ratio satis clara etiam est. Vti enim magica arte aut maleficorum opera, est res per se mala: cum inuoluat pactum inuocationemque Dæmonum, qui sunt inimici Dei & humani generis: ergo nullo quocunque fine, etiam optimo, huiusmodi factum potest cohonestari. Quia finis non necessario attrahit ad naturam sui ordinata in finem, vt rectè etiam annotarunt Anthonius à Butrio, & Ioannes de Anania in d. cap. Ex tuarum. *Expressa enim est Apostoli Pauli* *Rom. 3.*

sententia, non sunt faciendā mala, vt eueniant bona. Expedi ergo magis pati in corpore & temporalibus bonis, quā in anima: Quia minor est corporis & temporalium rerum iactura, quā animæ, ex d. c. Admoneant. Præstat igitur, vt bene ait Grilland. mille pati mortes, quā opera diaboli liberari ab infirmitate. Hanc doctrinam facultas Theologica Parisiensis, in articulis de superstitionibus definiuit, in artic. 5. Quod licitum est vti magicis artibus, vel alijs quibuscunq; superstitionibus, à Deo & Ecclesia prohibitis, pro quocunq; bono fine: error. Quia secundum Apostolum, non sunt faciendā mala, vt bona eueniant. Et in art. 6. Quod licitum sit, aut etiam permitendum, maleficia maleficijs repellere: error. Et art. 7. Quod aliquis cum aliquo possit dispensare in quocunq; casu, vt talibus licitè vtatur: error. Hinc patet quā impium sit illud dogma Paracelsi, in lib. de morbo caduco: Nihil referre, an Deus, vel Diabolus, Angeli vel immundi spiritus ægro opem ferant, modò morbus curetur. Sanè dolèdum est apud multos Christianos hanc etiam sententiam inualluisse: quod si aliqua calamitate premantur, modò liberentur, non curant, an medijs licitis vel illicitis. Quare non est admirandum, apud nostrates tam magnam portam Dæmonibus apertam esse, vt penè Gentiles superstitionibus superent.

Tertia

Tertia Conclusio. *Etiamsi maleficus paratus sit semper maleficia exercere, non licet tamen eius uti opera ad tollendum malefium, si probabiliter cognoscatur & presumatur, quod alio maleficio utetur ad solvendum adhibitum.*

HAEC est communis Theologorum sententia, contra Angelum in verb. Superstitionis. §. 13. allegantem Aureolum in 4. d. 34. q. 2. pro sua parte. Constat Conclusio. Maleficus graviter peccat, quando arte magica, & diabolica malefium à se, vel alio illatum tollit, ut ex dictis in secunda Conclusionem patet. Ergo non licet eum inducere, etiamsi paratus sit, ut id faciat, quod sine peccato exequi non potest. Quia sic inducens consentit in peccatum alterius, quod sine scelere fieri non potest, iuxta Pauli sententiam: *Digni sunt morte non solum qui ea faciunt, sed etiam qui consentiunt facientibus, & sic in casu, petens est causa proxima & efficax peccati.* Licet enim talis paratus esset, non tamen fecisset illud particulare malefium, ad finem petitionis directum, nisi petens induxisset. Pro dictæ sententiæ persuasione facit: licitum est unicuique, uti malo alterius ad suum commodum. Sic secundum S. August. licitum est mihi uti, ad commodum meum, iuramento hominis infidelis, quamvis sciam illum iuraturum per Deos falsos, quos colit.

Rom. 1.

In ep. 154.
ad Publica-
lam, & ha-
betur 22.
q. 1. can.
Moyses te.

colit. Ad idem pertinet, quod communi Do-
 ctorum consensu potest quis mutuum petere
 ab eo, quem scit non nisi ad v suram daturum.
 Respondetur, quod non est similitudo in ex-
 emplis. Quia in his casibus qui petit, cupidus,
 quod sine peccato fieri potest, etiam cum me-
 rito. Malitia enim in duobus exemplis posi-
 tis non sequitur ex natura rei, sed ex ipsius o-
 perantis mala voluntate, quæ est extrinseca o-
 perari. Qui enim petit iuramentum ab infideli,
 non cupit vt per falsos Deos iuret, (alioquin
 sic petens peccaret, quia peteret id, quod est a-
 pertè peccatum) sed solùm petit, vt iuret: Et si
 esset optio in offerente iuramentum, mallet
 eum per verum Deum iurare. Eadem ratione,
 qui cupit mutuum ab vsurario, non petit ad
 v suram pecuniam, quia sic peccaret: cùm id si-
 ne peccato fieri nequeat: sed petit sibi dari mu-
 tuum, quod laudabile & meritorium est. Ad
 maiorem & clariorem harum obiectionum
 lucem vide S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 4. Ioannem
 à Turrecremata in d. cap. Mouette: & Domi-
 nicum à Soto lib. 6. de iustit. & iure q. 1. artic. 5.
 & Alphonsum Castrenf. lib. 1. cap. 15. de iusta
 hæret. punitione. Alia autem ratio est in casu
 propositæ Conclusionis: quia qui petit à ma-
 lefico, vt arte magica maleficium soluat, pro
 suo commodo & vtilitate, is petit quod ex rei
 natura sine peccato nequit fieri. Quare opti-
 mè declarauit facultas Parisiens. in d. artic. 7.
 quod

quod sit error dicere: quod possit dispensari, ut quis licitè talibus posset uti. Quia communis & verissima Theologorum sententia est, quod dispensatio non cadat in ea, quæ ex natura sua sunt mala.

Quarta Conclusio. Si maleficium adhibitum eius esset generis, quod naturali aliqua virtute, aut actione, sine vlla Demonis inuocatione & auxilio posset dissolui, non esset illicitum petere dissolutionem à malefico aut incantatore.

VT, exempli gratia, si malefica posuisset sub limine alicuius ianux aliquod maleficium, quo remanente vaccæ morerentur, aut lac eis subtraheretur: non esset peccatum remouere tale signum, aut maleficium. Haud dissimile est, quod refert Gregorius Turonensis lib. 8. Historiæ Francor. cap. 33. Aiebant, inquit, Parisianam urbem quasi consecratam fuisse antiquitus, ut non ibi incendium præualeret, non serpens, non glis appareret: nuper autem cum curiculi pontis emundarentur, ut ecenum, quo reptus fuerat, auferretur, serpentes gliremque ætium repererunt, quibus ablatis, & glires extra numerum ibidem, & serpentes apparuerunt. Dictam Conclusionem tenent. Scotus in 4. d. 34. quæst. vnica. Gabriel in 2. d. 8. q. 2. art. 4. dub. 2. Syluester in summa, verb.

verb. maleficium. Aurea Armilla. & Caietan. ibidem. Alphons. Castrenf. loc. cit. & alij alibi. Ratio est, quia in tali casu nihil commercij aut fœderis habetur cum Dæmone, sed tantum fit, quod homo naturaliter facere potest, dum signum, aut instrumentum, quo maleficium destruendum est, remouetur & destruitur. Tum enim Dæmon, respectu talis maleficij, amplius non molestat: Quia ex pacto cum malefico contracto, tam diu assistit & cooperatur, quàm diu signum positum remanet: & sicut cessante causa, cessat effectus: sic etiam ea durante durat effectus.

Quinta Conclusio. Quando maleficia illata sunt alicui, homo debet ad Deum recurrere corde contrito, peccatorum confessione, profusis lachrymis, largioribus elemosynis, ieiunijs & orationibus, ac exorcismos aliâq; Ecclesiastica remedia adhibere,

CAN. Si per Sortiarias 33. q. 1. & cap. fin. de frigid. & malef.

QVAESTIO VI.

An malefici, incantatores & magi semper valeant curare maleficia, à se, vel alijs illata?

NOTAN-